

004.

4
1706, 2

SEMICENTURIA
THESIUM THE-
ORICO-PRACTICA-
RUM JURIS FEUDA-
LIS CONTROVERSI,

QUAM

D. O. M. A.

Præfide

ANDREA HOMBORGIO,

J. U. D. & in Academia Julia Pro-

fessore Juris Canonici & feudalis,

Judicii Guelpherbytani provincialis Assessore,

Præceptore meo atque Patrono Venerando,

ad diem Januar. MDCCVI,

publico eruditorum examini

submittam,

Respondens & Auctor

JOACH. HEINR. WALTHAUSEN

Hamelensis.

HELMSTADII

Typis Georg-VVolfgangi Hammii, Acad. Typogr.

SEMICENTURIA
THESESUM THE-
ORICO-PRACTICA-
RUM JURIS FEUDA-
LIS CONTROVERSI-

ANDREA AMBROSIO
I.U.D. & in Academia Juris Pro-

ADACT. HELM. W. & TH. HUBER

Typis Georg. Völschingeri, Acad. Typogr.

IN NOMINE DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI

THESIS I.

Hus feudale, quod libris comprehenditur feudorum, & Longobardis originem debet, consuetudinarium est *l. f. i. §. 4. l. f. 13. §. 15. 2. f. 7. pr. 2. f. 9. pr. 2. f. 23. item 81. 82. 83. 84. Vultej. lib. 1. de feudis c. 1. §. 3. 4. Cardinal. Tusch. sub lit. F. concl. 169. Georg. Obrecht. lib. 1. Cap. 3. de Jure feud. Gothofr. Antoni. Disp. feud. 1. th. 1. l. f. 1. Conring. de O. j. Cap. 33. in fin. Grot. l. 2. C. 7. §. 21.* Cui opinioni merito subscribimus moti rationibus, quas Perez. *ad tit. C. quæ sit long. Consuet. n. 6* & Georg. Obrecht. *Cap. 3. lib. 1. de jure feud. afferunt.* Ut nonnulli cum Goldasto in præfat. tom. der Satzungen. *p. 1. Sect. 2. §. diese in fine, cum Schradero & aliis scripto juri malint accensere.* Verum Imperatorum Conradi, Henrici, Lotharii, Friderici constitutiones, & nonnullorum Pontificum decretales, quæ libris feudorum insertæ reperiuntur, ad jus non scriptum haudquaquam sunt referendæ. *Vult. l. c. Sonsbec. de usib. feud. p. 1. n. 26.*

II.

In nostro Imperio jus feudale Longobardicum non minorem in feudalibus controversiis decidendis habere auctoritatem, quam jus civile in allodialibus, tum plerique doctores per text. 2. f. 1. jung. *Artur. Duck. de Auctorit. Juris Civ. lib. 1. c. 6. §. 87. Eric. Mauritius pos. jur. feud. decad. 1. pos. 8. Cunrad. Rittershus. partit. Jur. feud. l. 1. C. 1. n. 7. Struv. Jus feud. lib. 1. Cap. 1. Aph. 7. n. 8. Job. Wilhelm. Iterus cap. 2. de feud. Imp. Dn. Rbetius in feud. n. 4. proœm. p. 8. & seq.* : Cum ipsa praxis hodierna, satis superque edocent. Pariter certum est, quod hoc jus feudale tam Laicos quam Clericos obliget per text 2. f. 40. cap. 5. de Judic. c. 6. 7. x. de for. compet. c. 1. & 2. x. de feud. c. 7. de constit. Fachin. *Controv. lib. 7. cap. 2. Sigismund. Finckelthaus. Disp. 1. feud. contro. 11.* Quam juris feudalis obligationem in præscriptione cum *Wesembec. de feud. proœm. n. 4. Vultej. l. 1. c. 1. n. 7.* minime fundamus, sed in sola receptione ex libera voluntate profecta. Et cum quandoque naturali planè conveniens sit rationi, illud ad casus, qui jure civili non sunt decisi, licet sint non feudales, decidendos adhiberi posse, cum *D. Stryck. in exam. Jur. feud. c. 1. Q. 29. Rosenthal. c. 1. concl. 10. n. 3.* statuimus: frustra dissentientibus *Struv. in syntag. J. F. c. 1. aph. 14. n. 3. Borcholt. de feud. c. 2. §. 31. 32.* Quod tamen de capitulis ordinariis non extraordinariis intelligendum esse putamus contra *Cujacium de feud. l. 4. tit. 73. & Finckelthaus. Disp. 1. contro. 16.*

III.

Quamvis feudum minus rectè a *Rittershusio l. 1. c. 3. partit. feud.* per contractum describatur, *Carpz. Disp.*

Disp. 1. de feud. §. 27. & 29. Georg. Obrecht. lib. 1. C. 4.
n. 18. de jur. feud. Finckelthaus. Disp. feud. 1. Contr. 17. cer-
ta tamen ratione usufructus appellari potest per text.
2. f. 23. Niell. Disp. 1. de feud. Posit. 6. L. f. contra Boce-
rum in tractat. de qualitate & differentia feudi c. 1. n. 13.
indistincte id negantem. Struv. Syntag. J. F. C. 2. apb. 3.
Eric. Mauritius decad. 1. posit. Jur. feud. Controv. pos. 1. §. 2.

IV.

Substantiam feudi mutua fides, ad quam vasallus
domino & dominus vasallo est obstrictus, absolvit.
Dn. Stryck. c. 2. Q. 21. exam. J. f. adeo ut, licet naturalia,
quæ alias communiter ad feudum requiruntur, absint,
feudum tamen subsistat 2. f. 3. §. 1. in fin. 2. f. 5. 6. 7. Hinc
consequitur, quod, sicut cætera pacta contra actus sub-
stantiam interposita nullius sunt momenti per l. 27. §. 3.
ff. de pact. l. 29. §. 2. ff. pro socio; ita conventio, qua in
feudo fides remittitur, jure non subsistat Borcholt. c. 1.
§. 2. Rosenthal. c. 2. Concl. 57. de feud.

V.

Dominum, feudum novum jure antiqui, Nach Alrt
und Eigenschaft eines alten Stamm-Lehns, valide
concedere posse, tum praxis Mynsing. Cent. 4. obs. 84.
Gail. lib. 2. obs. 50. cum ipsa juris feudalis theoria arg. 2.
f. 18. & 48. approbant. Antiquum vero jure novi feu-
di datum, ne cognatis jus succedendi, quod iis bene-
ficio primi concedentis domini & primi acquirentis
vasalli competit l. f. 14. §. 1., invitis adimatur, non im-
mutat naturam antiqui. Finckelthaus. Disp. feud. 3. Con-
trov. 17. Gail. 2. O. 49. Mynsing. 2. O. 94. Rosenthal. Cap. 2.
concl. 17. Georg. Obrecht. Lib. 1. c. 5. n. 76. 77. & seqq. de Jur.
feud. Berlich. dec. 310. n. 7. & seqq. contrariam opinionem

A 3 fovet

fovet *Ernest. Cothman. Vol. 1. Consil. 9. n. 81. 82. Franc. Niger in controvers. forensibus contro. v. 4. n. 86. & seq.*

VI.

Sola feudi nobilis possessio non facit nobilem, *Borcholt. c. 4. §. 13. 14. Guil. Fornerius Antecessor Aurelianensis de feud. cap. 4. §. 4. licet differentiat Anton. Contius c. 3. §. 4. de feud.* Nec sufficit ut dominus concedens nobilitandi potestatem habeat, sed insuper voluntas ejus, vel tacite vel expresse in literis investiturae declarata, requiritur *Carpz. disp. feud. 2. §. 16. 17. Dn. Stryck. de jur. & action. non cessibil. c. 2. §. 3.* Hinc duae solent constitui notae, quae feudi nobilis essentiam absolvunt: (1) est, ut praedium in quaesita nobilitatis signum primo sit concessum, (2) ut immunitate gaudeat, eamque ad omnes feudi successores transmittat, *Iberus de feud. Imp. c. 3. §. 6.* In dubio tamen voluntas nobilitandi in eo, qui nobile feudum concedit, secundum theoriam juris videtur, praesumi. Vid. *Carpz. l. c. Borcholt part. 2. Consil. 16. arg. l. 39. ff. de pactis & l. 33. ff. de contrah. emt. Hornius de feud. Cap. 3. §. 20.* quod tamen in praxi vix obtinet.

VII.

Feudi divisionem in ligium, quod nonnulli etiam homologium vocant *Georg. Obrecht. l. 1. c. 5. n. 107. de Jur. feud.*, & non ligium, ut in praxi observatam & in *textu 2. f. 99. nec non in c. 2. Pastoralis de sentent. & re judic. element. fundatam*, admittentes asserimus: Neminem duorum dominorum posse esse Vasallum ligium. *Rosenthal. de feud. c. 2. concl. 4. Anton. Contius c. 3. §. 7. Method. de feud.*

IX.

Proprie feudum ligium ab eo tantum modo concedi-

ceditur, qui neminem nisi Deum & gladium in hisce
terris habet superiorem. *Schulz. Synops. Jur. feud. c. 3.*
§. 91. Principes tamen Imperii ob analogicam Maje-
statis potestatem, *Hugo tract. de stat. Reg. Germ. c. 3.*
§. 1. cap. 4. §. 2. c. 6. §. 25. feudum ligium aliqua ratio-
ne concedere possunt, *Rosenthal. Cap. 2. concl. 3.* Hu-
jus rei exemplum apud *Londorp. l. 6. c. 10. n. 2.* de fere-
nissimo Hassiæ Landgravio Ludovico reperitur: qui
A. 1438. comitibus de Waldeck hac conditione inve-
nituram concessit, ut aperturam castrorum Waldec-
ensium adversus omnes suos hostes, nemine excepto,
sibi promitterent. *Jung. Iter. 1. de feud. Imp. cap. 2. §. 12.*
IX.

Feudi divisio in hereditarium & ex pacto & pro-
videntia recepta quidem est Dd. calculo atque in foro
retinenda *Bocer. de qualit. & diff. feud. c. 5. Borcholt.*
§. 4. n. 16. Hartman. Pist. l. 2. Q. 1. n. 99. Examinata
autem ad juris feudalis textus vix ac ne vix quidem
subsistet. *Niell. Disp. 1. §. 10. 1. f. 13. §. Etsi clientulus.*
X.

Ob pactorum, quæ facti sunt, naturam in dubio
hodie feudum potius ex pacto & providentia, quam
hereditarium censetur: *1. f. 8. 2. f. 2. in fin. Kulteij. c. 8.*
n. 83. Mascard. de probat. cond. 767. n. 10. Mynsing. Cent.
4. obs. 2. Ludov. Gunther. Martini Comment. ad ordinat.
process. Jud. Saxon. tit. 40. §. 1. n. 4. Contra Bronchorst. de
feudis c. 4. §. 19. & alios a Mascardo l. c. n. 8. allegatos.
XI.

Sicuti ex nudo pacto seu promissione de J. C. ne-
mo efficaciter obligatur *l. 7. §. 4. ff. de Pact. Cornel.*
van Eck Thes. Jur. Controv. part. 1. §. 65. ita nec domi-
nus

nus ex nuda feudi promissione tenetur *Niell. disp. 4. §. 1.*
In praxi tamen contrarium observatur, & conditio ex
moribus aduersus eum datur.

XII.

Quamvis expediti sit juris, Imperatorem Roma-
no-Germanicum de bonis suis patrimonialibus, ut
quemvis dominum, novum feudum liberè constitue-
re posse: Non tamen eandem potestatem circa bona
imperio immediatè subjecta Imperatoriae majestati tri-
buere possumus, quia hoc capitulationibus aduersatur,
Vid. Capit. Carol. V. art. 24. Leopoldi art. 30. Josephi art. 29.
Carpzov. Disp. 3. §. 4. Struv. Syntagm. c. 5. aph. 6. n. 4.
Rosenthal. cap. 3. concl. 21. n. 2. & seq. de feud. liter. de feud.
Imp. cap. 7. Finckelthaus. Disp. feud. 3. Contr. 7.

XIII.

Pupilli atque minores sine tutorum curato-
rumve auctoritate & consensu indistinctè de veteri
feudo investituram facere possunt 2. f. 3. pr. *Kultej. lib.*
1. c. 3. §. 7. 8. arg. pr. Inst. de Auct. tut. de novo non Casp.
Bitschius ad text. 2. f. 3. Hornius in jurispr. feudali
c. 5. n. 18.

XIV.

Foemina de feudo valide investitur. 2. f. 30. 1. f. 8.
24. ut & rusticus 2. f. 10. 2. f. 34. §. 1. *Hartm. Hartm. ab Ep-*
pingen. tit. 5. 4. obs. pract. for. 2. Gothofr. Antoni Disp. feud.
2. §. 6. Lit. d. Hornius in Jurisprud. feud. c. 5. §. 27. Nec
non superior ab inferiore ratione dignitatis, vel subje-
ctionis Vult. L. 1. c. 4. §. 9. 10. Eiben Elect. Jur. feud. c. 11.
§. 9. 2. f. 100. arg. l. 14. ff. de jurisd. Schulz. Synops. Jur. feud.
c. 5. n. 14. Stryck. Exam. J. f. in append. n. 18. ubi investi-
turae à divo Georgio Wilhelmo, Duce Brunvic. &
Lune-

Luneburgens. in Regem Daniæ collatæ, formulam
exhibet. Monachis etiam & clericis feuda concedi
possunt sed diverso modo. 2. f. 4. §. fin. 2. f. 3. §. per-
sonam vero. *Struv. Synt. J. f. c. 5. §. 15.* An autem
in feudo posteriores succedant ex consuetudine cujus-
que loci decidendum. *Struv. l. c. cap. 9. §. 9. Rosenthal.*
cap. 7. concl. 30.

XV.

Feuda filiosam citra patris respectum concessa pe-
culio adventitio extraordinario annumerantur. *Beati*
Georg. Engelbrecht. Compend Jurispr. tit. de peculio §. 2.
in fin. Nov. 117. c. 1. Auth. Excipitur. C. de bonis quæ liber.
Ideoque ususfructus non patri sed filiosam, acquiritur
arg. 2. f. 23. in fin. Potest etiam filiosam de peculio ad-
ventitio extraordinario aliis libere feudum constituere
per l. 6. §. 2. Vers. in autem. l. 7. C. de bonis quæ lib. Carpz.
Disp. feud. 3. §. 9. Contra Bocer. de qualitate & differ.
feud. Vide Struv. Synt. c. 5. §. 5. n. 3.

XVI.

In feudo proprietas rei manet apud dantem, uti-
litate in accipientem translata 2 f. 23. ob quam rem in
aprico esse reor: In re mobili, quæ usu consumitur,
qualis est pecunia, feudum non constitui 2 f. 23. 2. f. 55.
Reusner. Method. J. f. disp. 4. §. 16. Hoc etiam ad pecu-
niam ex feudi venditione redactam nonnulli applicare
volunt *Arum. Disp. 1. J. f. §. 5. 2. f. 26. §. si vasallus. Fin-*
ckelthaus. Disp. feud. 3. contr. 9. & 10. Vultejus l. 1. c. 5. n. 10.
Sed minus rectè, ideoque illis praxis contradicit *Vid.*
Modest. Pist. Consil. 5. q. 4. Kopp. dec. 18. n. 13. & appel-
lantur die Lehn-Gelder.

B

XVII.

XVII.
Actio quæ ad res immobiles competit, sive sit
realis, sive personalis, ut est actio hypothecaria, Rei
vindictio, in feudum rectè datur, *arg. l. 15. ff. de R. J.*
Gail. 2. O. 11. Par ratio est cum annuis redditibus per-
petuis, sive longo tempore duraturis, quorum dies
nondum cessit, neque actio pro iis exigendis jam com-
petit *Gail. 2. O. 10 Borcholt. de feud. c. 6. n. 15.*

XIIX.

Similiter res ecclesiasticæ in feudum dari possunt,
tot. tit. X. de reb. eccles. non alien. Gail. 2. O. ult. modo non
sint TITULI. 1. f. 6. § c. 4. 16. 23. *de præbend.* Decimæ
tamen, utut titulorum rationem habeant, a Principe
Evangelico in feudum certo modo dari possunt, *Carpz.*
Jurispr. Confist. L. 1. d. 126. Arnif. de Exempt. cleric. c. 9.
Zaf. de feud. part. 4. n. 24. & omnis generis molendina,
aquatica, navalia, pneumatica, tam cum prædio, quam
seorsim, in feudum conceduntur, *Hering. de molendinis.*
q. 8. n. 16. Finckelth. Disp. feud. 3. contr. 20.

XIX.

Cui castrum cum Jurisdictione simpliciter, e.g. *wtit*
belehnen dich mit den Gerichten, in feudum est datum,
ei mixtum imperium, ut multam dicere, pignus capere,
quod jurisdictioni omnino cohæret *l. 5. §. 1. ff. de off. ej. cui*
mand. est Jurisd. concessum videtur; Non vero merum
imperium, sive potestas gladii ad animadvertendum in
facinorosos *Finckelth. disp. feud. 3. contr. 12. Knich. de vestit.*
part. 2. c. 1. n. 54. § seq. Menoch l. 3. presunt. 97. contra-
rium habet Carpzov. p. 2. Const. 40. def. 6. Nec jus collectan-
di. Klock. de contribut. cap. 3. n. 171 c. 14. sect. 2. n. 28. Nec sta-
tim nobilis, qui habet altam jurisdictionem in feudum
con-

concessam, cera rubra, in literis signandis & instrumentis ad jurisdictionem spectantibus, uti potest. *Struv. observat. feud. ad cap. 3. Syntagm. J. f. §. 10 p. m. 23. 24.*

XX.

Succedit in feudum ex sponsa genitus cum qua sponsalia publica de presenti sunt contracta; licet benedictio sacerdotalis, de jure civili ignota, in Ecclesia vero nostra, ut publicum matrimonii consummati testimonium, recepta, & ad matrimonii essentiam proprie non pertinens *Stryck. ad Brun. Jus sacr. l. 2. c. 16. §. 6.* haud intervenerit. Aliter dicendum, si talis vel consuetudine locorum, vel provinciali constitutione à feudi successione arceatur: *Struv. Syntagm. J. f. c. 9 aph. 3 n. 13. Stryck. de succes. ab intest. l. c. 3. §. 28.*

XXI.

Secundum praxin modernam filius per subsequens matrimonium legitimatus in feudo quidem succedit *per c. 6. X. qui fil. sunt legit. l. 10. C. de natural. lib. Schurff. cent. 1. consil. 1. n. 17. Mynsing. cent. 5. observ. 42.* nisi contrariâ constitutione, qualis est divi Henrici Julii de A. 1593, a successione excludatur,

XXII.

Sed in theoria juris f., tam legitimo per subsequens matrimonium, quam per rescriptum principis, propter verborum *2. f. 26. §. Naturales generalitatem* feudi successio videtur deneganda.

XXIII.

Ex feudo dos congrua, ejus quantitas in Ducatu Guelpherbyitano per constitutionem d. 25. Januarii A. 1703. publicatam definita est, filiae in subsidium suppeditari debet. *Jacob. Schultes. in addit. ad Modest. Piff. part. 2. Q. 22. n. 23. Hieron. Schurff. Cent. 1. Conf. 24.*

n. 1. *Berlich. dec. 334.* Et hoc inprimis locum habet in egena. In Marchia vero & Pomerania obtinet, ut filia locupleti indistinctè, sive paterna hereditas sufficiat, sive non, pro boni viri arbitrato dos detur, dass die Aussteuer von Erb- und Lehn zugleich geschehen solle. *Brun. ad l. 60. § 69. ff. de Jur. dot. Merv. p. 3. d. 363. in addit. n. 2. Carpz. tr. de oner. feud. d. 3. posit. 4. arg. l. ult. C. de dot. promiss. l. 2. ff. de jur. dot. Merv. p. 3. d. 164. 165. Berlich. l. c.*

XXIV.

Dos non intelligitur, nisi deducto ære alieno *l. 60. § 69. §. 1. ff. de Jur. dot. l. 39. §. 1. ff. de verb. signif.* Hinc nec ex feudo debetur, nisi paternis creditoribus fuerit satisfactum, nam Jure civili filia non gaudent beneficio prælationis. *arg. tot. tit. ff. quæ in fraud. cred. Richter. de privileg. credit. Disp. 8. §. 7. Merv. p. 3. Dec. 864. in addit. n. 8. Berlich. d. 334.* Consuetudine tamen contrarium potest induci. *Rauchbar. p. 1. q. 38. n. 49. Carpz. def. for. p. 2. Constit. 46. def. 17. idem p. 2. decis. 175. Brun. de concurs. Credit. cap. 5. n. 53.* Ad onera feudi pertinet, ut ex feudo in subsidium vasallus funeretur. *Merv. p. 2. d. 124. § in addit. ibid. n. 7.* Non vero hoc extenditur ad filias defuncti vasalli. *Carpz. part. 2. decis. 172. n. 23. 24.*

XXV.

Expectativatus propria auctoritate possessionem feudi vacuam ingredi potest. *Hartm. pist. l. 24. q. 25. Berlich. concl. 54. n. 62.* Et quamquam Jure civili prohibitum reperitur de successione viventis pacisci *l. 52. § 9. ff. pro soc. l. 5. in fin. C. de pact.* *Brun. adh. l. Dominus tamen, Vasallo adhuc vivente, alium, in eventum feudi vacaturi, li-*
cite

cite & de jure feudali communi superinfeudare potest,
2. f. 26. §. moribus. 1. f. 3. 9. 27. 2. f. 35. vers. ubi vero.
Horn. Jurispr. feud. c. 12. §. 18. quod universo Germa-
niæ usu observatur. Gail. 2. O. 155.

XXVI.

Expediti juris est, quod, si duobus simpliciter ex-
pectativa feudi fuerit concessa, aperto feudo prior sit
præferendus, si neuter habeat possessionem. Si al-
teruter possessionem est nactus, contra Gail. 2. obs 55.
pro possessore pronunciamus cum Merzio p. 4. dec. 78.
Zasio in Epit. feud. p. 5. n. 16. nisi dolus adsit, ut in casu
quem habet Struv. in observat. feud. p. m. 54. §. 6.
Quod si priori nuda expectativa, posteriori vero inve-
stitura simultanea, fuerit, consentiente vasallo, concessa,
tunc, licet primus in possessione sit constitutus, pro po-
steriori sentimus. Merz. l. c. Rosenthal. de feud. cap. 6.
concl. 12. n. 7. Struv. obs. feud. pag. m. 52. 53. & seq.

XXVII.

Scriptura negotiis, excepto contractu literali, de
cujus essentia est, §. un. J. de oblig. lit. plerumque pro-
bationis gratia accedere solet l. 4. ff. de fid. Instrum. pr. Inst.
de emt. vend. l. 39. ff. de O. & A. quo pertinet etiam feu-
dum, de cuius substantia instrumentum investituræ
non magis est, quam scriptura de emphyteusis arg. §. 3.
J. loc. cond. l. 17. C. de Pact. Exam J. f. Stryck. c. 1. q. 26.

XXIIX.

Vasallus, absque domini consensu, non potest feu-
dum hypothecæ nexui valide subijcere. 2. f. 42. & 55.
Merz. p. 2. dec. 105. n. 1. part. 5. dec. 246. Neque in em-
phyteusin dare 2. f. 52. 55. Mysing. Cent. 6. obs. 30. n. 1. 2.
2. f. 9. §. 1 in quo textu per contractum libellarium

emphyteuticus significatur. *Struv. S. J. F. c. 2. §. 10. n. 4.*
Neque donare. 2. f. 13. 17. *Lauterbach Comp. Jur. p. m.*
447. Transigere tamen, citra domini consensum, de
feudo, si vasalli jus sit dubium, non prohibetur. 2. f.
26. §. si vasallus. *Vinn. de transact. c. 3. in. fin.* sed eo casu
directum dominium feudi domino semper manet sal-
vum *b. Georg. Engelbrecht. Compend. Jurisp. tit. de transact.*
§. 61. *Itter. de feud. Imp. c. 23. §. 6.* Quamvis autem, abs-
que consensu domini, vasallus feudum distrahere ne-
queat; In praxi tamen receptum est, ut proximo a-
gnato simultaneè investito, incio domino illud ven-
dere possit. *Mev. p. 7. dec. 247.* Alias autem ne qui-
dem sub pacto de retrovendendo feudi alienatio sub-
sistit. Sed si in retrovenditionem consenserit domi-
nus, & pecunia, pacto resoluta, restituatur vasallo,
dubium est, ad quem pertineat. Nonnulli enim suc-
cessoribus feudalibus, nonnulli heredibus allodialibus
eamdem attribuunt, *Carpz. l. 5. Respons. 31. Richter ad l.*
2. *C. de pact. inter emt. & vend. n. 126. & seq. Struv. obs.*
feud. ad cap. 4. §. 1. 2. Nos feudalibus successoribus ean-
dem deberi statuimus. *Horn. Jurispr. feud. c. 4. §. 8.*

XXIX.

Moribus hodiernis, dotalitium, sine domini consen-
su, vasallus, in feudi parte, constituere potest. *Carpzov.*
p. 2 c. 42. def. 5. & 6. Hartm. Pistor. l. 1. q. 4. Idque in
Marchia Brandenburgensi obtinere testatur *Coppen. De-*
cis. 39. n. 42.

XXX.

Subinfeudatio legitime & validè fit a Vasallo, mo-
do citra domini præjudicium peragatur & omnis dolus
absit. 2. f. 2. §. 2. 2. f. 3. c. 1. 2. f. 9. 2. f. 24. *Schrader de feud.*
part.

part. 3. cap. 2. n. 5. & part. 8. c. 2. n. 10. *Frantzk. de Laudemis cap. 14. n. 43. 44.* Subvafallus tamen, subinfeudantem vafallum, non primum dominum, recognoscere tenetur. *Frantzk. d. tr. c. 7. n. 123. & cap. 14. n. 51. 52.*

XXXI.

Feudum, domino etiam invito, *Carpz p. 2. dec. 139. n. 8.* consensu eorum quorum interest, valide refutatur; modo non fiat intempestive, eò nempe tempore, quo ejus servitiis dominus habet opus *Myns. cent. 6. obs. 23. n. 2. Borchol. c. 8. n. 54.* An autem Vafalli refutatio domino facta, subvafallo præjudicium pariat, ita ut subfeudo suo privari a domino possit, altioris indaginis quæstio esse videtur? Nos eam negamus, modo feudum sit antiquum & infeudari solitum, atque subvafallus priori domino servire, ab eoque feudum recognoscere promptus & paratus sit *2. f. 9. c. 1. Rosenthal de feud. cap. 9. memb. 1. concl. 48. n. 8. Struv. Syntag. J. f. cap. 12. aph. 13.* Quæ opinio à celeberrimâ Facultate juridica, quæ in alma Julia est, in responso quodam ad Hermannum Fricken & consortes, Immerodæ habitantes, haud ita pridem confirmata est, ut Dominus Præses mihi retulit.

XXXII.

Vafallus, non nisi vocatus, domino præstat servitia, nisi das Lehn mit dem Ritter. Pferde bedienem. *2. f. 28. §. ad hæc. 2. f. 26. §. licet. Kohl. de servitut. feud. p. m. 7. n. 3.* tam in casu necessitatis, quam qui in honorem domini, in Ehren- & Sollen, vergit *Kohl. l. c. n. 99.* & quidem regulariter in propria persona *arg. 2. f. 6. 7. propriisque sumtibus 2. f. 23. in fin. arg. l. 18. ff. de oper. libert. Coccej. Hypomn. J. f. c. 6. §. 28.* modo feudum sit magnum: Sin adeo exiguum

xiguum & parvum, ut sumtibus & impensis servitiorum non sufficiat, licet opulenta bona allodialia habeat vassallus, non tenetur plus expendere, quam quod reditus ex feudo provenientes exæquat. 2. f. 77. reliquos sumtus suppeditabit dominus. *Carpz. disp. 8. § 23. in fin. Kohl. d. tr. p. m. 7. n. 1. § p. 8. n. 56.*

XXXIII.

Vassallus non præstat domino servitia adversus liberos suos vel parentes, *Carpz. de feud. disp. 8. §. 14. 15. 16. Zas. de feud. part 7. n. 29. 30.* nisi dominus sit superior. Contra patriam opem ferre non tenetur, sed potius patriæ contra dominum succurrit; licet literis investituræ addita fuerit clausula, quod non velit in consilio vel auxilio factove contra dominum esse. 2. f. 7.

XXXIV.

Si feudum magna accessione naturali augetur, indistinctè servitia non statim augentur. Sed tunc demum quando indeterminate debentur: *Struv. Synt. J. f. c. II. §. 5. n. 7.* debent tamen mores regionum respici. *Tabor. tract. Vol. 2. p. m. 602. § 5.*

XXXV.

Feudum non redit ad dominum, quando vassallus violentas sibi intulit manus, sed succedunt indistincte descendentes, vel agnati. *Reusner. J. f. Disp. 9. §. 65. Vultej. L. I. c. II n. 34.*

XXXVI.

Ob commissam feloniam non amittit Vassallus feudum ipso jure immediate, vel ipso facto, sive sit notoria, sive non notoria, sed accedente desuper sententia privatoria 1. f. 21. *verb. sine cognita causa. § 22. verb. damnetur. Rosenthal concl 10. c. 11. Alex. Conf. 124. n. 1.*

n.1. Vol.1. Gail. 2. O. 51. n. 1. Aliter tamen Jure statuario seu particulari introduci potest. Vid. Constit. D. Henrici Julii de A. 1595. 1604. Et Serenissimi Georgii Wilhelmi p. m. de A. 1649.

XXXVII.

Si vasallus dominum cucurbitaverit, feudo privatur. l. f. 5. quo non immerito referimus osculum luxuriosum conjugii domini datum per eund. text. Borcholt. c. 8. n. 98. Stryck. de Jur. sens. dis. 7. cap. ult. n. 24. Schrader. de feud. p. 9. c. 2. n. 74. & tale osculum regulariter præsumitur, a qua præsumptione nullo modo sunt eximendi clerici. Farinac. oper. Crim. q. 136. n. 202. Et 203. Etsi benedictionis causa osculari dicantur. Gloss. in can. 14. Caus. 11. q. 3. Junge Hornii Jurispr. feud. cap. 23. §. 7. 8.

XXXIIX.

Quod de uxore idem & de sponsa domini dici potest Georg. Obrecht. de Jur. feud. l. 4. c. 4. n. 5. Finckelthaus. disp. feud. 10. contr. 11. Vult. l. 1. feud. c. 11. n. 57. arg. l. 13. §. 3. ff. ad l. Jul. de Adult. l. 7. C. eod.

XXXIX.

Vasalli conatus & minæ, quibus domino mortem vel vulnus intentavit seu minatus est, ad feudi privationem absque omni dubio sufficiunt 2. f. 5. §. similiter. l. f. 24. §. 2. f. 57. Rittersb. paratit. lib. 2. c. 5. q. 5.

XL.

Vasallus moderamine inculpatæ tutelæ adversus dominum uti potest, modo hic non sit superior, ut Rex, vel Princeps, Ant. Disp. 11. §. 3. l. a Et b. Grot. de J. B. Et P. l. 1. c. 4. §. 7. l. 2. c. 1. §. 9. Puffend. d. J. N. Et G. l. 2. c. 5. §. 2.

XLI.

Feudum sine consensu domini alienatum ita revertitur ad dominum, ut liberis, mortuo patre, non veniat restituendum, bene autem agnatis *arg. 2. f. 28. §. ult. 2. f. 38. 55. in pr. verb. callidis. Hartm. Pfl. l. 2. q. 17. n. 8. §. seq.*

XLII.

In liberorum simul succedentium arbitrio est, an velint feudum communiter tenere, vel inter se dividere. Idque possunt absque domini consensu *2. f. 55. §. 1. vers. præterea. 2. f. 50. modo non sit ein umgebend Lehu. Struv. Synt. J. f. c. 9. §. 5. n. 4. 5.* In feuda etiam hoc modo possunt succedere nepotes, vel pro nepotes, jure repræsentationis in stirpes *arg. 1. f. 8. verb. loco sui parentis, si cum patris concurrunt. Struv. l. c. n. 3.*

XLIII.

Quod si uni heredum feuda, alteri allodialia, assignentur, vel unus pro parte feudi pecuniam accipiet, tunc nihilominus in feuda de jure communi succedit *2. f. 50. Büschius ad b. l. Rosenthal. de feud. c. 9. §. 83.* Juxta praxin tamen multorum locorum non aliter mortuo cohærede succedit, quam si specialiter in feudo jus simultaneæ investituræ constitui curaverit, ejusque renovationem, eveniente casu, petierit *Mülphort. Caut. 4. feudal. Wenssenbec. Vol. 2. consil. 84. in fin. §. 82. n. 17.*

XLIV.

Successor feudalis, ni hereditatem defuncti adierit, ad solvendum æs alienum, si sit agnatus, non est obligatus, sed si sit filius, qui mediante patre succedit, secus est *per text. 2. f. 45. Struv. Synt. J. f. c. 14. aph. 30.*
Landes

Landtages Abschied zu Wollfenbüttel de Anno 1619.
§. 8. atque ita inclytam Facultatem Juridicam, quæ in
alma nostra Julia est, haud ita pridem ad senatum
Sch. in causa H. respondisse, a Domino Præside co-
gnovi.

XLV.

Vasallus, domino, ob summam, quam ei debet,
reverentiam, & insignem honorem, non potest defer-
re juramentum calumniæ vel malitiæ; Bene autem
dominus vasallo. 2.f. 33. §. 1. *Lauterb. Comp. juris tit. de
Juram. p. m. 177. 188. Schrader. tractat. feudal. p. 6. c. 7.
n. 14.*

XLVI.

Hodie sine venia dominum vasallus in jus vocat,
modo non sit simul superioritate territoriali præditus
*b. Georg. Engelbr. Comp. Jur. p. 32. §. 19. Speckh. Cent. 1.
q. 55. Gail. de pignorat. obs. 15. n. 4. aliter Jure commu-
ni observatur 2.f. 22. Imo in causis civilibus, non
attenta distinctione Zafii part. 10. n. 42. feud. contra do-
minum Vasallus potest postulare 2.f. 6. vers. Honestum.
Vide Disp. Wesenbec. in Tabor. tractat. Vol. 2. Disp. 8. q. 6.
contra Bachov. Vol. 1. Disp. 8. Th. 2. Lit. g. vers. Va-
sallus.*

XLVII.

Dominus feudi, modo clare constet de hac qua-
litate inter litigantes, de feudo iudex competens est
2.f. 55. §. 2. vers. Præterea. Sive Clericus sive Laicus
sit Vasallus; *Schulz. Synops. Jur. feud. c. 12. §. 20 & seq.*
Interdum tamen vel loci iudex ordinarius, vel etiam
superior, adiri potest. *Struv. Synt. J. f. c. 16. §. 7. Gail.
20. 156.*

XLIIIX.

Potestas iudicandi, quæ domino competit, non solum ad iudicium feudale petitorium, sed & possessorium sese extendit. *per 2 f. 55. §. 2. quia possessionis & proprietatis causæ non sunt dividendæ l. 10. C. de iudic. c. 1. x de caus. poss. & propriet. junde Schrader. de feud part. 10. sect. 1. Schurff. cent. 2. consil. 32. in fin. Menoch. de retinend. possess. Remed. 3. n. 376. & seq.*

XLIX.

Vasallo contra dominum competere interdictum unde vi recuperandæ possessionis, & actionem ex *can. 3. Redintegranda. contra Finckelthaus. disp. II. contr. 1. statuimus; vide Rittershus. paratit. l. 2. c. 8. §. 10. Rutger. Ruland. de commiss. part. 3. lib. 3. c. 19. §. 15. Mev. p. 5. Dec. 178. in addit. n. 9.*

L.

Dominio adversus vasallum datur actio præjudicialis, si hic forsan neget se domini vasallum esse. *Ritterb. l. c. q. 15. Stryck. Exam. J. f. c. 24. q. 15. Ludveedel. disp. feud. p. m. 413.*

T A N T U M.

SERENISSIMI ET POTENTISSIMI
PRINCIPIS AC DOMINI

DOMINI

GEORGII LUDOVICI

DUCIS BRUNSVICENSIVM ET LUNÆ-
BURGENSIVM

S. R. I. ELECTORIS

IN CANCELLARIA MILITARI

CONSILIARIO SPECTATISSIMO

GENEROSISSIMO DOMINO

JOHANNI PHILIPPO

de HATTORF

PATRONO SUO PLURIMUM SUSPICIENDO

SE SUAQUE STUDIA

COMMENDAT OBSEQUENTISSIME

HAS-

HASQUE
JURIS FEUDALIS CONTROVERSI THESES
EXIGUUM MAGNÆ OBSERVANTIÆ PIGNUS
QUA PAR EST DEVOTIONE ANIMI
CUM VOTO PERENNIS PROSPERITATIS
DICAT CONSECRATQUE
ILLUSTRIS HATTORFIANI NOMINIS
CULTOR ET ADMIRATOR PERPETUUS

JOACH. HEINRICH. WALTHAUSEN.

Ergo iterum prodire iuuat, plausumque me-
reri,
VVALTHAVSI, patriæ spesque decusque
tuæ.

Ergo iterum monstras, quam sint tibi plurima dona,
Ingenii quænam nobilioris opes.
Octo abiere anni, dum te pia Iulia fouit,
Ciuibus egregiis Iulia læta suis.
Elapsum quoties tempus reminiscitur illud
Mens, licet hoc vel me scire tacente queas,
Te, solidis deditum studiis, ad summa recordor
Iuisse, & recta, qua decet ire, via.
Priuata excoluisse placet Romanaque iura,
Instrueres vt te fortia ad arma fori.
Et tamen haud reliquam doctrinam negligis omnem,
Quod paruis vitium mentibus esse solet.
Tu nosti, prodesse parum ciuilia scire
Iura, nisi fulcris sint roborata bonis.
Naturæ leges, populorum, ac publica iura,
Et quidquid docti cultior orbis habet,
Assidue coluisti, & mens fuit apta labori
Tam vario; cuncta hæc sunt bene nota mihi.
Te toties vidit, nata ad præclara iuuentus,
Eximium cathedræ sustinuisse decus.
Ius belli ac pacis tradit quod Grotius, æui
Sero venturi & gloria prima sui,

Excu-

Excitis, haud vno clarus certamine tali,
Et, si dicendum, hoc me moderante facis.
Singula qui possem conamina docta referre,
Dum tibi tam varium gloria pandit iter.
Nunc iterum ostendis doctrinae diuitis vber,
Iuraque feudorum pagina culta docet.
Complexus multa es, hoc scripto interprete, paucis,
Atque erat ingenio res ea digna tuo.
Diligo te, quum sis doctus simul atque modestus,
Quumque supercilium non sit inane tibi.
Quam sumunt animos alii, si paucula norunt,
Pectora quam stolide turgidiora gerunt.
Quam cupiunt prodire atque inclarescere, vanum
Inque decus miseri, qua data porta, ruunt.
Tu solida es doctrina, illique modestia iuncta
Promittit meritis praemia digna tuis.
Perge bonis auibus, poteris sic nobile quondam
Inter honoratos nomen habere viros.
Maeste animo vegeto, ac insta maioribus ausis,
Et studium maneat, quod fuit ante, tibi.
Auguror, eximii tibi decernentur honores,
Sint modo virtuti tempora longa tuae.

*Ingenio & doctrina nobilissimo VVALTHAVSIO,
auditori suo per plures annos sedulo & inprimis
caro, secunda quaevis ex animo precatus scr.*

IUSTVS CHRISTOPHORVS BÖHMER

Acad. Juliae h. t. Pro-Rector
Politic. & Eloquent. Profess. Ordin.

Helmsledt, Diss., 1706-08

X 241 90 83

1007.

SEMICENTURIA
**THESIUM THE-
ORICO-PRACTICA-
RUM JURIS FEUDA-
LIS CONTROVERSI,**

4
1706,2

QUAM
D. O. M. A.
Præfide

(3)

ANDREA HOMBORGIO,
J. U. D. & in Academia Julia Pro-

fessore Juris Canonici & feudalis,
Judicii Guelpherbytani provincialis Assessor,
Præceptore meo atque Patrono Venerando,
ad diem Januar. MDCCVI,
publico eruditorum examini

submittam,

Respondens & Auctor
JOACH. HEINR. WALTHAUSEN
Hamelenfis.

HELMSTADII
Typis Georg-VVolfgangi Hammii, Acad, Typogr.

30.

